

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Feloldó szerkesztő:

Dr. Buza Barna.

Felfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

A gazemberek.

Sátoraljaújhely, szept. 17.

Erős hittel meg vagyok győződve, hogy magyar ember nem lehet kormányparti. Erős hittel hiszem, hogy a legelső igazán tiszta választásnál valamennyi magyar választókerület függetlenségi párti képviselőt választana.

És mikor látom, hogy Kossuth Lajos vármegyének egy kerületében sem ragyog a függetlenségi zászlóra a diadal reménye, és mikor tudom, érzem, hogy ez a kormánypartiság az oka erkölcsi és anyagi romlásuknak, közel vagyok hozzá, hogy meggyűlöljem a nemzetemet.

Mert látom, hogy a nagy többség a függetlenségi eszmét hordja szívében, a mai állapotnak nem barátja, de rászavaz érdekből, pénzért, pálinkáért.

Hát nem kell-e megundorodni attól, ha ezer meg ezer ember a meggyőződése ellen szavaz, s ezzel tudva megrontja a hazáját, s a hazával együtt a saját sorsát is, — piszkos haszonlelésből vagy nyomorult félelemből?

Undorító, kétségbeesítő, irtózatos látvány, hogy három évtized gyalázatos, erkölcsrontó aknamunkája ennyire romlottá, ennyire gonosszá tette, az erkölcsi elmezavarnak ilyen mélységes posványába süllyesztette a magyar népet!

Az a nép, amelynek apái még harcba menni, szenvedni, tűrni, meghalni tudtak a hazáért, most

ételt, italt, pénzt követel azért a szavazatért, amelylyel a haza sorsa felett határoz.

Mikor vért kellett ontani a haza javáért, akkor tudott vért ontani érte, most ahhoz, hogy a haza szabaddá, boldoggá legyen, nem kellene csak elmennie ingyen a választási urnához, s ott szavazni ingyen, a szíve, a meggyőződése szerint, — s ezt nem tudja, nem akarja megtenni!

Hát nem kacagtatóan, hát nem megőrzítően szatirikus látvány az, hogy egy nép meggyőződését, a saját sorsa felett, — s ezt megfizeteti, úgy, mintha kapálni menne valakinek — És törvény szentesíti, törvény engedi meg, hogy bizonyos mértékig megfizethesse.

Nép, amely pénzért határoz a sorsa, jövője felett! Hát irt valaha ennél képtelenebb, kacagtatóbb témáról szatírát Juvenalis?

Mintha azt kérdeznék tőlem, hogy mit akarok holnap, holnapután csinálni, hogy kívánom intézni a jövő héten ügyeimet — s én azt felelném, hogy megmondom, de csak pénzért. — ingyen nem határozok a jövő teendőim felett.

És aztán pénzért határoz a nép olyanokat, amik megrontják, elszegényítik, koldussá teszik.

Már tudja, már látja, már érzi, hogy ez az ő szavazatával fenntartott közönséges állapot az oka minden bajának, de azért pénzt megfizetve újra, hogy

gyűk fel, hogy most végre valahára csakugyan meglesz. De hát uram isten, hová dugdossák maguk a palotákat?! Hát olyan sok monumentális épületük van, hogy az újabbak már csak a mellékutcákon férnek el? A felett a hibájuk felett még csak napirendre térünk valahogyan, hogy a Thália templomát elrejtették olyan helyre, hol a madár se jár. — de az már csakugyan helyrehozhatlan tévedés, hogy az Igazság templomát is félreeső helyre akarják toszigálni.

Egyben igazuk van. Hajdanán a bölcs Areopag is sötétben itélkezett.

(Nagyon szigorú és félelmetes kritikának bizonyul velünk szemben, nagyságos asszonyom. Talán csak van számunkra még valami kis mentesség és kegyelem?)

— Épen semmi, édes barátom. Ha nagyon szigorú akaróknak lenni, azt mondanám, hogy maguk újhegyiek esztétikai dolgokban a végletekig éhietelének. — De így nem mondom semmit, várom az időt, a mikor majd megjavulnak, noha erre nem valami biztatók a kilátások. — A szerenésesen véka alá csempészett épületekről jut eszembe az új színház. Lássá, ennek a dolgiban sines alkalman valami sok ér-

ez az állapot továbbra is fennmaradjon.

Örök végzete a magyar népnek, hogy önmagát gyilkolja, önmagát rontsa mindig. Ez az átkozott végzet uralkodik most is rajtunk.

Istenem, a gyilkost felakasztják, a hamis esküvőt becsukják, — a hamisan meggyőződésük ellen szavazók pedig pénzt kapnak, s ételt és italt!

Pedig sokkal becsületesebb náluk a gyilkos és a hamis esküvő. Mert azok bűnükkel csak egyes embert rontanak meg, de ezek egy egész országot.

Igenis, gazember az, a ki haszonlelésből, meggyőződése ellen szavaz, s nagyobb büntetést érdemel, mint a gyilkos.

Tiszta lélekkel, nyugodt lelkiismerettel tudnék hóhér lenni, ha ezeket kellene megbüntetni. Ha egy apagyilkost itélnék el, még akkor megmozdul bennem a kétség: hogy csakugyan megérdemli-e a halált, hogy nincs-e valami mentő, enyhítő körülmény? De azt, aki eladja meggyőződését, a ki pénzért, haszonért cívei ellen szavaz, azt aggodalom nélkül, lelkiismeretfurdalás nélkül tudnám kötéltre húzni.

Ha jön majd egy jobb, tisztább, becsületesebb nemzedék, — hogy fogja majd az bámulni ezt az érthetetlen, öngyilkos romlottságot, hogy fogja utálni és átkozni apáit, akik eladták hitüket, s elalkudták hazájuk szabadságát,

deklódást és buzdóságot tapasztalni. Itt az időny s direktorról, társulatról se szó, se tartomány. Csak úgy fél füllel hallok ellegetni olykor a jövendő idők vállalkozó direktorát.

(Amint tudom, nagyságos asszonyom a megállapodások már létre is jöttek az új direktorral és úgy hisszük, hogy ha sikerül a dolog, nem lesz okunk bankódnia a késedelmezés miatt.)

— Ah, maguk már mind ilyenek! Csak reménylenek és könnyen vigasztalódnak. Akár csak a fizetés-emelés kérdésében.

Higye meg, nagyon szeretném, ha a mostani nagy remények után csep-pet sem kellene csalódnunk. Oh, én igen szeretnék üléss- és szavazati joggal bírni azon a maguk kongresszusán s édes hazánk honleányai nevében is az emelés mellett kardoskodni. Meg is mondom, hogy miért. Én a maguk mozgalma és a modern nőkérdés között kissé szorosabb összefüggést látok. Sohse hitetlen tamáskodjék, ha hangsúlyozom, hogy a fizetésük felemeléséről szóló híreket a lányok sokkalta szorongóbb szívvel lesik, mint épen maguk, édes barátom. Nem is hiszi ugy-e, hogy a kedvezőbb fizetési viszonyok mennyire fokozták a nő-

jövőjét, s erkölcselenségük által koldusbotot és rabigát hagytak rá örökségül!

Magyarok istene fordítsd el már ezt átkos végzetet rólunk! Adj ennek a népnek lelki erőt, hogy meg ne tántorodjék, hanem szilárdul kesse meggyőződését! Vezesd ki nemzetünket a korrupció undok tengeréből, mielőtt belefutna abba a tengerbe magyar hazánk élete, jövője!

Busa Barna

szept. 17.

Andrássy Sándor gróf bőkezűségét s jótékony adakozó természetét — amit mi soha kétségbe nem vontunk — még mindig erősen bizonyítják lelkes parthívei. Így most ezt a levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapjának f. évi 72-ik számában többek nyilatkozata után szíves volt megjegyezni, hogy a homonni választókerület választói egyrészt az esik rosszul, hogy gróf Andrássy Sándor minden tevékenységét csakis Homonna érdekében érvényesítette s a kerület többi vidékeit figyelmen kívül hagyta. Erre kénytelen vagyok — az igazság érdekében — megjegyezni azt, a mi különben köztudomású is, hogy volt képviselőnk választó kerülete minden vidéknek érdekeit egyformán szíves viselte s hogy a színeik kérelmével — a járásbírók kieszárléseért — nem hozza, de más képviselőhöz fordultak, ez az ő egyéni felfogásuk, melylyel bizony céljukat el nem érték. Míg Homonna kerülete képviselőjéhez fordulván, *polgári és felső keresk. iskolája államosított, Varannó ugyanezt téve, eleni iskolai szinten államosítottak s járásbírosága megkapta a telekkönyvet.*

sülési hajlandóságot az arany ifjuságban.

(Akkor talán jó magam is rászánom a fejem az e féle életbevágó kísérletekre.)

— No lássa, Lassanként rájövünk a nőkérdésnek modern szellemű megoldására is. Higye meg, ha rajtam állana, a papokat is megházasítanám, a katonáéknál pedig a mostani tulmagas kauciót tetemesen lejjebb szállítanám. Elégge sajnálom én, hogy maguk, csunya és irigy férfiak, megfosztanak bennünket az aktív és passzív választói jogainktól.

(Pedig ellenkező esetben csak úgy dühöngőnek az úgynevezett tiszta választások.)

— Ad notam: választások. Megérkeztek végre az aranjezi szép napok is: itt van az imádott voksok aranykorszaka. Nem szeretem a politikát, rohanok minden politikustól, mint a fiókördög a tömjénzagtól, de már ilyenkor mi nők sem tudjuk megtagadni magyar mivoltunkat. — Nekünk is meg vannak ilyenkor a maguk jelöltjei, s ki tudja, nem jobban folyna-e a haza sorja, ha a fátum, akarom mondani a vótum a mi jelölésünk után indulna el? Mily dicső látvány is volna ez: egy ország — papucs alatt! I. Zs. B.

TÁRCA.

Horkayné az újhegyi korszón.

A Felsőmagyarországi Hírlap eredeti tárcája.

— Aktuális terefelek. —

VI.

(Kiszitihand, nagyságos asszonyom!)
— Jó estét. Jöjjön, jöjjön, szeretnék egy kicsit beszélgetni a fejevel. Ezer éve, hogy nem láttam, talán szerelmes, hogy így elbujdosik? No de semmi. Emlékszik rá, hogy legutóbb Újhegy modern palotáit is szóba hoztuk? Nos hát lám édes barátom, én már nem hiszek maguknak épen semmit. Annyszor építették már fel maguk azt az omni-nózus törvényszéki palotát a város különböző helyein, hogy ha történetesen mindannyiszor nyélbe ütök vala a dolgot: a bekötött szemű Juszticia istenasszony ő nagysága kétségbeesetten kiáltana kalauzért, nem tudja, hogy a sok közül melyikben telepedjék le. Most, amint hallom, megint építik.

(Igen, nagyságos asszonyom, csak-hogy már több eredménynyel az előbbieknél.)

— Ah, menjen! Kőve hiszek én a maguk beszédének, akárcsak a német sógornak. No de isten neki, te-

Ha a színeik is hozzá fordultak volna, lehet, hogy a járásbíró már részünk nem Homonnáról ítélnék, de ott Szinnán volna s dolgozna javukra.

Legyen tehát a választókerületnek minden vidéke teljes bizalommal/képviselője iránt, s akkor meg lesz annak bizonyára a gyümölcse is: teljesítve lesz minden oly kívánság, mely közhasznossal jár és a közérdekből kívánatos.

Homonnán, 1901. szept. 13-án.

Kiváló tisztelettel maradtam:

Kovács József.

félső keresk. isk. igazgató.

Külömben a gróf is tartott már beszámoló s programbeszédet szept. 10-én Homonnán. Neki már volt némi anyaga, amivel beszámoljon, mert az obstrukció alatt a kormány-pártból való kiválásával s Szilágyi Dezsővel csatlakozásával jelentékenyen hozzájárult Bánffy bukásához, s az erkölcsök némi csekély javulását okozta.

El is mondta ezt, s azonfelül a szokásos kormányparti programbeszédet, ami Széll Kálmán beszédjeinek parafrázisa.

Persze volt bankett, tósz, lelkesedés, és a grófit egyhangulag újra jelölték. Meg is lesz választva egyhangulag.

A vármegyei függetlenségi párt gyűlése.

Körülbelül 300-an jöttek össze vasárnap délután 2 órakor a „Magyar Király” szálloda nagy termében a vármegyei függetlenségi párt tagjai, hogy a képviselőválasztásokról tanácskozzanak. Természetesen első sorban az újhelyi kerület volt nagy számmal képviselve.

Dr. Kossuth János elnök lendületes szavakkal nyitotta meg a gyűlést, változta a viszonyokat, különösen a választások tisztasága felől hozott törvény várható hatásait, — amelyeket azonban — sajnos — az idén még úgy látszik, nagyon vékonyan, — s legfeljebb majd az öt év múlva következő választáson fogunk érezhetni.

A jegyzőkönyv felolvasása után Dr. Buzsák Barna pártgyűlés adta elő, hogy — fájdalom — Kossuth Lajos vármegyéjében alig van egy pár kerület, amelyben csak némi kilátással is felvehető a harcot a függetlenségi párt. Oka ennek az, hogy a nép még mindig a Tisza-Bánffy-féle korrupció hatása alatt áll, s az alól nehezen is fog egyhamar szabadulni, mert a kormányparti jelöltek nem nagyon igyekeznek a választások hirdetését tisztaságát gyakorlatilag is megvalósítani.

A központi választókerületben van a legtöbb kilátás a diadalra, mert itt az iparosok mind a mi pártunkra álltak, a tisztviselők felszabadultak a hivatalos nyomás alól s a vidéki szavazatok nagy részére is számíthatunk. Alkalmas jelöltek győzni fogunk, — olyan jelöltekkel, akinek neve dicsőséges hangzásu meggyezerte, akinek multja, egyénisége a legbiztosabb záloga a diadalnak . . .

Nem fejezhettem be beszédét, mert a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kiáltott közbe: *Éljen Matolai!*

Sokáig tartott az éljen. Azután felállt az ősz alispán, s megköszönve a lelkes tüntetést, elmondta, hogy nem bízik a sikerben, mert nem az az újhelyi kerület ez már, a melytől 1870-ben a miniszterelnökkel szemben megválasztotta. A Dókus-család nimbuszát nehéz megtörni, — ő nem hiszi ezt elvihetőnek s ezért nem fogadja el a jelöltséget.

Buzsák Barna ismét azt állította, hogy a kilátások erősen javultak. A mult választásból nem lehet követ kezdetét vonni, mert ma már van 1899. XV. törvényeink, s nincs Bánffy Dezső és főképpen nincs Molnár István, aki elnyomja a választási szabadságot. Kérte az alispánt, hogy fogadja el a jelöltséget, mert

ebben a kerületben csak ő viheti diadalra a függetlenségi zászlót.

Hérics Sándor előadta, hogy bár még alaposabban nem tájékozódott, azt hiszi, hogy az iparosok mindnyájan Matolaira szavaznának.

Dr. Kovács Gábor azt javasolja, hogy bizottságot küldjenek ki, a mely a kilátásokról tájékoztadjék, s ennek jelentése alapján öjtse meg a párt a jelölést.

Az elnök felszólalása után az indítványt elfogadták, s a bizottságba beválasztották Banóczy Hérics, Mraz, Kovácsik, Szemere Emil és dr. Székely párttagokat, felkérve egyuttal mindenkit, aki az ügy iránt lelkesedik, hogy szerezzen információkat, s terjessze azokat az elnökség elé.

Ezután Buzsák Barna referált a megválasztói választó kerületről, ahol a kocsárosok által pártolt Nagy Sándor s a nem népszerű Potocsy Dezső mellett jó kilátásai vannak a függetlenségi pártnak. Kívánatos is, hogy az a kerület, amelyben Kossuth Lajos született, függetlenségi párti képviselőt válasszon. Logikailag masabb jelölt, aki már öt éve is becsülettel megküzdött ott a választási harcot, dr. Kovács Gábor. Őt ajánlja a párt jelöltjéül.

A gyűlés egyhangú éljenzéssel jelölte Kovács Gábort, aki szép szavakban köszönte ezt meg, s ígérte, hogy becsülettel fogja megloboztatni Kossuth Lajos szülőföldjén a kezébe adott zászlót, s akár győz, akár nem, olyan tisztán, szeplőtlenül fogja azt a küzelemből visszahozni, mint a hogy most átvette.

A lisszai kerületről dr. Lacsay László pártelnök tett jelentést, s ismertetve a lapunk más helyén közölt határozatot, amelyet a gyűlés éljenzéssel vett tudomásul.

Végül dr. Tarcsay Pál mondta el, hogy a királyhelmei kerületben, ahol a latifundiumok döntenek, s a hol egy dusszagad mégis a kormányparti jelölt, nemmi kilátása se lehet a pártnak.

Kossuth elnök fájó érzéssel konstatálta, hogy a megye többi négy kerületében szó se lehet függetlenségi párti jelöltről, s bezárta a gyűlést.

Tiszta választási mozgalmak Újhelyben

I. A beszámoló.

Hatalmas plakátokon tudatta az újhelyi kerület választóival Miklóssy István „szűkebb értekezleti” elnök és Thuranszky Zoltán ugyanilyen jegyző, hogy a kerület szeretett képviselője, Dókus Ernő, hétfőn 16-án, d. e. fél 12 órakor tartja a Diana kertben beszámoló beszédét.

Az Újhelyben kiragasztott plakátok eredménye az volt, hogy a torna-csarnok előtti téren összegyűlt körülbelül 200 vidéki választó polgártárs, akik reggel szekereken érkeztek Újhelybe. Újhelyi polgárt azonban — egy pár tisztviselőt leszámítva — huszart se láttunk.

A képviselő számára előbb a torna-csarnokban állítottak fel emelvényt, de elállvány az eső, kihozták a szabadba, s úgy-ahogy felállították, azt gondolván, hogy az még nem nagy csapás, ha az emelvényen nem lesz szilárd a jelölt pozíciója.

A megnyitás és Neptun színgyona.

Miklóssy István, a szép arcú gör. kat. pap, mint elnök, megnyitotta a gyűlést, s mondott a bánulós hallgatóságnak igen érdekes és eddig bizonyára ismeretlen újságokat, így pl., hogy egyszer volt, hol nem volt egy erőszakos, korrump választás, — (amelyet a főtisztelendő ur annak idején kormányparti szavazatival támogatott, most azonban már elítél, bár fogadni merünk, hogy ha még most is Bánffy volna a kormányon, hát nem ítélné el) — azután egy gonosz nagy obstrukció, azután megbukott Bánffy, azután jött Széll Kálmán, aki hasonlatos Neptun színgyóhoz, mert miként az a vize-

ket, úgy csillapította le ő a háborgó kedélyeket — végül pedig ő felsége feloszlatta az országgyűlést.

Mindezekből pedig az következik, hogy küldjünk deputációt a volt képviselőért, s hallgassuk meg a beszámolóját.

Tisztelet a király!

A deputáció elment, a közönség pedig — nem akadván Szirmay István, aki, mint Lisszán, az időközt beszéddel kitöltötte — esendes türelemmel várt.

Mindenki esendben beszégetett, Miklóssy elnök pedig fekete reverendájában méltóságteljesen sétálgatott le és fel az emelvényen. Le 3 lépés volt, vissza ugyanannyi. A szabályos lépések egyhangú kopogása töltötte be a levegőt.

Azonban nem sokáig, mert vagy 10 perc múlva jött Dókus Ernő, s először is átadta választóinak a király tiszteletét. A király ugyanis azt mondta az országgyűlés berekesztésekor, hogy adják át a képviselők küldötteknek az ő üdvözlését. Hát ezt az üdvözlést elhozta, s most átadja. („Köszönjük, mink is tiszteljük ő felségét!” — szölt egy derék atyafi.)

A „tevékenység”.

Ezután a volt képviselő elmondta beszámolóját. Beszámolt tevékenységéről, amelynek főbb mozzanatai — mint a beszédből kivetjük — a következők:

1. Erzsébet királyné meghalt.
2. Szilágyi Dezső meghalt.
3. Volt nagy obstrukció.
4. Megbukott Bánffy.
5. Törvényt hoztak az inkompatibilitásról.

6. 200 millió forinttal kevesebb van Magyarországon, mint azelőtt.

Egyéb tevékenységgel nem számolt be a volt képviselő.

A megtagadott mult.

Ellenben külső tevékenység helyét bemutatta belső lelki világát, s tett érdekes kijelentéseket. — Így első sorban megtagadta saját pártjának a multját. Elmondta, hogy a mult választáson tulságig ment a vesztegetés és az erőszak, s igazságtalanul elnyomták az ellenzékét.

Ezt persze könnyű már most elmondani. Bánffy bukása után. De ha tudta, mert nem mondta el mindig a választás után, s mért maradt egész bukásig, tehát még másfél évig hiva annak a miniszterelnöknek, a ki ezeket a gyalázatos választásokat rendezte?

Igy bizony erős a gyanunk, hogy ha véletlenül megtörik az ellenzék obstrukciója, s Bánffy ma is miniszterelnök, akkor Dókus Ernő ma is hiva ennek a korrupció hősnének, s a mult választásokról hirdeti, hogy onnét tisztább választás már csak a menyországban lehet.

Tizenkét „habár.”

Szép volt az is, a mit a külön vánterületről mondott. T. i. hogy ha nem fog sikerülni a mainál előnyösebb kiegyezést kötni, akkor ő is a külön vánterület hiva lesz. Ezt a kijelentést azonban megspékelte a habár, noha, jöhet, azonban kötszők egész tömegével, amelyek mind egy-egy aranyhüdecskának néztek ki, avagy kibúvó ajtócskának, arra az esetre, ha minszaj lesz majd elfogadni a mainál rosszabb kiegyezést is.

Mert az bizonyos, hogy a mai kormánypart el fogja azt fogadni, mint ahogy elfogadta a kvótáemelés minden hősködés dacára. Nekünk azonban eszünkben sincs Dókus Ernőben kételkedni, s hisszük, hogy ha a kormánypart rosszabb kiegyezést fogad el, akkor ő kilép a kormánypartból.

Az olasz bor.

Külömben e nélkül is egész biztosra vesszük Dókus Ernőnek a kormánypartból való közeli kilépését. Mert ő az olasz borvám tetemes fel-emelését feltétlenül szükségesnek mondta, az pedig erősen valószínű, hogy az olasz borvámot nem emelik fel tetemesen, s akkor aztán okvetlen ki kell lépnie a pártból az újhelyi képviselőnek.

Sok minden egyéb.

Azután még elmondta Dókus mindazt, amit az újságokból nagyon jól tudunk. Így, hogy milyen nagy öröm az a magyarnak, hogy most már van magyarnyelvű tisztképző akadémia. (Azt persze bőlesen elhallgatta, hogy ez nem közös hadsergebeli, amelyet Apponyi kívánt magyar nyelvel, hanem honvédségi, és így éppen nem diadal, az így ennek a nyelve magyar. — A kéne még, hogy a honvédtiszteket is német akadémiában neveljék!) Azután hogy a tisztviselők fizetését is emelni kell, hogy törvényt hoztak munkávédelemről, dohányosokról, gyermekmenhelyről, inkompatibilitásról, kúriai bíraskodásról, és hogy ez mind igen helyes, meg hogy a szabad-elvű párt rottentó egységes, és ez még helyesebb.

Pillantás a jövőbe.

Ezek után a jövőbe nézett, s elmondta a Széll Kálmán programját rövid foglatban. Miután azonban ezt már Széll Kálmán is elmondta egy párszor, főleglegesen tartjuk itt ismételni. Végül letette a mandátumot megbízói kezébe.

A hangulat.

A közönség az egész beszédet csaknem néma esendben hallgatta végig.

Mindössze a külön vánterület igéreténél, az olasz borvám s a tisztviselői fizetés emelésénél hangzott némi éljen, a kormánypart egységének emlegetésénél pedig egy vállalkozó szellemű úr kétszer tapsolt, de visszhangra nem talált, abba hagyta.

Az elnök, Miklóssy István ugyan erősen igyekezett a pódiumról hangulatot kelteni, s gyakorta kiabálta hársány hangon, hogy: helyes, éljen, de legtöbbször egészen egyhangú maradt a helyeslése, s csak néha keltett némi vízhangot a hallgatókban.

A veredék.

A beszámoló után Miklóssy István rekaptulálta, amit a képviselő mondott, vagyis elsorolta még egyszer, hogy mi minden történt az országgyűlésen, s mindezek alapján — és még azért is, mert Dókus Ernő állandóan a legjobb és legbarátságosabb összekötést tartotta fenn választóival, s mert nincs inkompatibilis állása — kimondta a határozatképen, hogy Dókus Ernő eremes volt a kerület bizalmára, s a gyűlést bezárta.

II. Az ebétek.

Most jött a délelőtti hirdetés tiszta választási elv praktikus alkalmazása. Az összes választók mind a saját költségükön ebédelték. Még pedig az egyenlőség elvénél fogva az urak a városi színházban, a parasztsok a Bock és Magyar Király éttermeiben.

I. Az úri ebéd.

A városi színház — amelyet a pártatlan magisztrátus március 15-iki ünnepre nem enged át, ellenben kortesebédre igen — csak félig telt meg közönséggel. Körülbelül 150-en voltak, nagybörzést tisztviselők, — iparos, polgár jóformán egy se. ▲ páholyokban hölgyek ültek.

Az ebéd ára személyenkint 2 korona 80 fillér volt. Lapunk zártáig még nem hallottuk, hogy valaki ezt tényleg ki is fizette volna, de az mindögy, mi nem kételkedünk.

Külömben az ebéd igen rossz volt, és számos felköszöntővel terhelve.

Először Miklóssy István köszöntötte fel Dókus Ernőt, elmondva, hogy ő most is át van hatva a délelőtti beszédtől s a szabadelvűségtől, és hogy a Dókus beszámoló beszéde alatt — mint ő a pódiumról jól látta — minden arc az átszellemüléstől ragyogott, stb. stb.

Dókus Ernő választában a szabadelvűségét éllette, amely olyan erős, hogy Tisza Kálmánt, Arányi Miksát, Mezei Mórt, Apponyi Albertet és Károlyi Sándort is egy táborba tudja egyesíteni.

Id. Mezeier Gyula a legfiatalabb Dókust, a Dókus László egy hónapos kis fiát köszöntötte fel, kívánva,

hogy abból is ujhelyi képviselő legyen.

Dokus Gyula azt mondta, hogy ha képviselő nem lesz is, de jó magyar ember lesz belőle.

Ezután még sok mindent beszéltek, ettek, ittak, szivaroztak, s végre hazamentek.

2. A parasztok ebédje.

Ezek már sokkal eredményesebbek voltak, mert a derék vidéki választók legalább mind igen szépen borúgtak.

Az ő ebédjük már csak egy korona volt fejenként. Ezért kaptak ételt, sört, bort, szilviumot annyit, hogy becsiptek tőle, s ráadásul szivart is. Lám, ilyen olcsó itt Ujhelyben a közéletmezés!

Őszinte választók bevallották ugyan, hogy a fejenkénti egy koronát, sőt még a 6 korona fuvardíjt is megkapták előre, s nem pusztá hazafias lelkesedéssel jöttek be, de mi ezt nem hiszük, mert tudjuk, hogy az új törvény szerint egy pohár bort se szabad adni a választóknak.

A bor azonban még más irányban is őszintévé teszi az embereket, s föltanuk állítják, hogy délután felé már minden kortestanyán, — vagy pardon — bankettező helyiségben, legtöbbször azt lehetett hallani: *Eljen Matolai!*

III. A jelölt gyűlés.

Ez már csak befejező formalitás volt.

Délutánra elkészültek a zászlók, s azok alatt kivonultak a tornacsarnokba, ahol id. *Meczner Gyula*, *Miklós István*, *Ambrosy Nándor* felszólalása után jelölték *Dokus* Ernőt, a ki megjelenévének megköszöntö s elfogadta a jelöltséget.

*

A további evés-ivásokról s egyebekről jövő számunkban referálunk.

A liszkai pártgyűlés.

Leszerelésnek készült a liszkai függetlenségi párt vasárnapi gyűlése, s hatalmas tüntetés, az elvűség megható megnyilatkozása lett belőle.

Körülbelül száz választó gyűlt össze O-Liszkán, a nagyvendéglő termében vasárnap reggel 9 órára. Kevesen jöttek, mert úgy hallatszott, hogy nincs a pártnak jelöltje, nem mehet bele a küzdelembe.

Eljöttek a pataki „függetlenségi” is, dr. *Kiss Sándor*, *Ellend József*, Ballagi zászlajával és tollal. A zászlót kint hagyták, de a pártbontó elvtagadás szellemét behozták magukkal.

Nyomott hangulatlan szólt fel dr. *Láczay László* elnök s úgy a maga, mint elnöktársa, *Nagy Barna* és *Busa Barna* jegyző lemondását bejelentette.

Dr. *Zsindely István* indítványára újra megválasztották mind a hármat.

Láczay változat ezután a párt helyzetét. Két erős, gazdag kormánypárti jelölt küzd a kerületben, pénz és ital dolgozik, s a tiszta választásnak bizony igen kevés nyomát látjuk. A pataki árulás is megbontotta a pártot, alkalmas jelöltet se kaptak a központból, s így mostanra le kell mondani a küzdelemről.

Maklári Papp Miklós a párt erőteljes szervezését ajánlotta.

Busa Barna a szomorú jelenéért szintén a jövőben keres vigasztalást. Kezdjük el már most a szervezkedést, még pedig úgy, hogy jövőre ne szoruljunk pénzes jelöltre, hanem mi magunk állítsuk elő a szükséges csekély költséget. Ezért javasolja, hogy már mostantól kezdve adózzék a párt minden tagja hetenként bármi csekély megajánlott összeggel a párt pénztárába.

A beszéd közben sokan közbeszólván követelték, hogy most is állítsunk jelöltet, mutassuk meg, hogy élünk.

Erre kijelentette *Busa*, hogy a párt szegény, költséges nincs, de ha csak kétszázán kötelezik is magukat aláírásukkal becsületszavukra, hogy fuvardíj és ellátás nélkül ingyen be-

jönnék a párt jelöltjére szavazni, akkor belemegy a párt a küzdelembe, mert tudja, hogy annak a 200 szavazatnak nagyobb erkölcsi értéke lesz, mint a kormánypártok összevásárolt többségének.

Lelkesen ígérték meg a gyűlés tagjai az aláírások gyűjtését, s ki-mondták, hogy ezek eredményétől teszik függővé a párt magatartását.

A heti adózásra vonatkozó indítványt szintén lelkesen fogadták, s kivételül az elnökségre bízták.

Ezután még egy csudálatos erkölcsi jelenségnek volt tanuja a párt. Felállott a Ballagi-párt jegyzője, dr. *Kiss Sándor*, s mint igaz függetlenségi párti szemrehányást tett azoknak, akik hívek maradtak a zászlóhoz, mert ők okozták a párt reménytelen helyzetét.

A gyűlést annyira konsternálta az a vakmerőség, hogy épen a renegát meri vádolni azokat, akik hívek maradtak, hogy szóhoz se tudott egy darabig jutni.

Csak azután állt fel dr. *Zsindely István*, hogy erős szavakkal vizualtusa a jogosulatlan támadást.

Az aláírás — gyűjtés eredményétől függ most, hogy lesz-e jelöltje a pártnak.

A liszkai korteskedés.

Csudálatos fordulat kezd mutatkozni egy-két nap óta a liszkai kerületben. Úgy látszik, hogy mind a két kormánypárt beszünteti az itatást.

*Ballagi Géza*t ugyanis magához hívatta a főispán, s a legkomolyabban figyelmeztette, hogy minden itatástól és vesztegetéstől tartózkodjék, mert baj lesz. (Ilyen figyelmeztetés se igen hangzott még el a világ teremtése óta Zemplénmegyében főispáni ajkáról!)

S azóta Ballagiék kezdik beszüntetni az itatást. *Hammersbergék* szintén nem itatnak egy idő óta. A választók még mindig azt hiszik, hogy ez csak tréfa, nem tudják elképzelni, hogy ők a választás napjáig egy korty bort se kapjanak. Nem így voltak eddig szoktatva.

De ha meggyőződnek, hogy egész komoly a dolog, akkor valószínűleg nagy részük átjön a függetlenségi pártához. Mert olyan bolond ember igen kevés van, aki ingyen lenne kormánypárti. Ingyen már csak inkább a függetlenségi párt szavaz mindenki.

A 48-as Ballagi.

A *Molnár János* alelnökle a alatt álló 1. számú kormánypárt jelöltje. *Ballagi Géza* különben most a párt eddigi lelkesítőjét s összetartóját, a bort, a függetlenségi eszméivel igyekszik pótolni, gondolván, hogy beszélni szabad akármit, nem muszáj megtartani.

Vasárnap délelőtt Erdő-Horvátban, délután Sárospatakon mondott programbeszédet. s különösen Horvátban — ebben a tősgyökeres ellenzéki községben, amelyet csak a pataki árulás bontott meg most egy kissé, — azon kezdte, hogy ő tulajdonképp 48-as. Ezért persze szörnyen megéljenzették. Fejtegette is lelkesen a 48-as eszméket, amelyeknek ő igaz híve.

Ezután következett aztán persze egy sereg azonban, mégis, hanem, *mindazonáltal*, s végül kiséült, hogy Ballagi úr azért tényleg 67-es párti. (Inkább kezdte volna azon, hogy ő 67-es és az *azonban*-okon keresztül arra jutott volna, hogy tényleg mégis 48-as!)

Ez az eredmény persze lehűtötte a lelkesedést, amelyet azonban csakhamar újra felmelegített a jó bor (azt állítják, hogy ez volt az utolsó kortesbor, amit Ballagi az idén itatott), meg a magukkal hozott két szekér cigány (akik szintén nem a Götterhaltét húzták, hanem a Kossuth nótát. Mert hát szép dolog az a 67-es alap — verné meg az isten! — de lelkesíteni még a kormánypárti urak is csak a Kossuth elveivel, a Kossuthi nótájával tudnak!)

Külömben Horvátban is, Patakon is elmondta a már ismert nagyhangú frázisokat, amiket csak azért nem nyomtatunk le újra, mert akkor csakugyan viccelap lenne a lapunkból.

Az éj lovagjai.

Jellemző különben Ballagiékra, hogy a kortesek nagyobb részt éjjel járnak. Bizonyára az kedvezőbb idő a tiszta korteskedésre.

Eddig a bor, pálinka, szivar is foggyott erősen. Egy pár úr, különösen kocsmáros — egyszerre olyan bőkezű lett, hogy 200—300 liter pálinkát is kiosztogatott naponként csupa vendégszeretettől a Ballagi-párti emberek közt, úgy, hogy este-fele már a polgártársak felé holtrészeg volt.

Csak konstatáljuk ezt, de természetesen eszünk ágában sincs még csak fel is tenni olyat, hogy Ballaginak csak a legcsekélyebb sejtelmé is lett volna kocsmáros párthiveinek erről a nagy vendégszeretetről. — ami különben is csak dícséretes magyar erény.

*

A II. sz. kormánypártban *Hammersberg Miklós*nak az a határozott kijelentése, hogy ő a választás napjáig pénzt nem ad, valóságos palatofordalmat idézett elő. A párt kortesek fellázadtak, s egyszerűen kényszeríteni akarták jelöljüket, hogy lépjen vissza. Mert olyan ember, a ki vesztegetés nélkül akar kormánypárti mandátumot, a holdvilágban lépjen fel, ne Liszkán.

Vasárnap aztán értekezlet volt ebben a tárgyban Liszkán, amelyre lejött *Hammersberg Jenő* koronaügysz is. Hogy mi történt az értekezleten, nem tudjuk, de azóta nyugodtabbak a kortesek, s nem követelik a jelölt visszalépését. A korteskedés azonban csak immel-ámmal folyik, mert ugyan hogy is folyhatna másképp, ha se pénz, se eszme nincs, ami lelkesítse őket?

Vasárnap délután kiment *Hammersberg Miklós* Bényére s ott tartott egy egész közönséges sablonos kormánypárti programbeszédet. Elmondta többek közt, hogy szeretné a külön vízterületet, ha, és *amenyynyiben*, és *feltéve*, hogy lehetséges, keresztülvihető lenne, ami bizony elég ovatos — forró kása — kerülgetés.

Beszéde közben a dr. *Kiss Sándor* (a fenntartott elvű függetlenségi) vezetése alatt megjelent *Molnár János*-pártiak folyton éltették Ballagit, így igyekezvén visszafizetni a multkori liszkai kölesönt.

Egyébiránt *Hammersberg Miklós* is rászánta már magát, hogy elment Patakra, de beszélni még nem mert ott.

*

A függetlenségi párt vasárnap d. u. 3 órakor újra gyűlést tart Liszkán, s ha az aláírások eredménye kielégítő lesz, jelöltet állít.

Ha csakugyan abbahagyja a két kormánypárt az itatást, s nem is fog vesztegetni, akkor talán még győzelemre is lehet a pártnak kilátása.

—

Beszámoló és programbeszéd. F. hó 16-án délelőtt tartotta *Andrássy Tivadar* gróf, a gálszécs-töketerébési kerület volt képviselője Gálszécsen, a kaszinó helyiségekben beszámolóját, melyben kegyelettel emlékezvén meg *Szilágyi Dezsőről*, elősorolta a mult országgyűlési vívmányait, különösen pedig a kuriai bíráskodásról szóló és az összeférhetlenségre vonatkozó törvények óriási horderejét.

— majd jelezvén a jövő teendőit, kijelentette, hogy a jövő országgyűlést a közgazdasági kérdések fogják dominálni, ezek között az Ausztriávali vámközösség kérdése, melynek ő határozottan híve*) s reményli, hogy sikerülni fog ezt mindkét félre kielégítő módon megoldani, ha azonban az osztrákok el nem fogadható követelményeket támasztanak, nem marad más választásunk, mint az ön-

*) Kár!

álló vámserompók felállítása, mely mindkét államra káros volna ugyan, de még nagyobb károkat okozna Ausztriának, mint Magyarországnak.

A beszámoló után dr. *Molnár Béla* rövid de csinos beszédben méltatván a volt képviselő eddigi ténykedéseit, a választók nevében a jelöltséget neki újból felajánlotta, ki azt a választók éljenzése között el is fogadta.

A beszámoló után 300 terítékű bankett volt a nemzeti szálló nagytermében, melyen felköszöntöket mondtak: Dr. *Molnár Béla* a házigazdára: Gr. *Andrássy Gézára*, *Szabados Mihály* lelkész a képviselőjelöltre, ugyanerre azután *Péter Mihály* gálszécsi ref. lelkész, majd ugyan az Dr. *Molnár Bélára* és *Andrássy Tivadar* gróf, a kerület kitünő (?) társadalmi viszonyainak állandó fennmaradására.

A bankett, mely ifj. Grün Ármint, a nemzeti szálló tulajdonosának becsületére vállik, a késő délutáni órákig tartott.

Andrássy Tivadar gróf egyhangú megválasztása — sajnos — annál bizonyosabb, mert dr. *Faid Andor*, kiről úgy hallatszott, hogy néppárti programmal fellép, úgy látszik megfontolta a dolgot és majd csak a jövő országgyűlés feloszlatása után lép fel.

Külömben tagadhatatlan, hogy a választók összessége óhajta *Andrássy Tivadar* gróf megválasztását, de mindazonáltal kissé furcsa az, hogy a párt, a választók megkérdőztetése nélkül, és mégis a választók összességében ajánlatot fel részére a jelöltségre. Mert arról, hogy a választók nézete kikéretet volna, arról, hogy e tekintetben bárki is csak egy cseppnyi értekezletet tartott és ha tartott, hogy erre a választók meghívtak, s jelen lettek volna, mit sem tudnak.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

× **Zemplénvármegye** törvényhatósági bizottságának tegnap megtartott rendes közgyűlésén mindenekelőtt elnökölő gr. *Hadik Béla* főispán szólt, megható beszédben emlékezett meg azon nagy vesztegetésről, mely a magyar nemzetet *Szilágyi Dezső* halálával érte. Indítványára elhatározták, hogy az elhunyt nagy érdemeit jegyzőkönyvben megörökítik és gyászoló családjához részvétiratot intéznek. Az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvényt a közgyűlés örömmel fogadta és az erre vonatkozó belügyministeri rendeletről kifolyólag *Wiczmányi Ödön*, *Meczner Gyula*, *Hammersberg Jenő* és mások felszólalása után elhatározza a közgyűlés, hogy az alispán intézkedjék az iránt, hogy a járási főszolgabírák, illetve a körjegyzők magyarazzák a választó népek a tiszta választásokat sürgető törvény szigorát. Majd közművelődési előkora 1 százalékos vármegyei pótdadót szavaztak meg, miért *Féjes István*, mint a magyar nyelvet és művelődést terjesztő egyesület alelnöke lendületes szavakkal köszönetet mondván a közgyűlésnek, az említett egyesület áldásos tevékenységéről számolt be. A vármegye által nmihályi Vereskeszt kórháznak belgyógyászati osztályllyal való kibővítésére megszavazott 42.700 korona költségen iránt köntendő szerződést *Sulyovszky István* pótmegjegyzésével fogadták el. Jövő számunkban bővebben foglalkozunk még a gyűléssel.

× **A központi választmány** ma, 17-én gyűlést tartott. A választás napját az egész megyében október 2-ára tűzte ki, s megválasztotta az egyes kerületekre a választási tisztikart. A neveket jövő számunkban hozzuk.

HIREK.

Furcsa véletlen.

Úgy látszik, nem csak a Zemplénnel történnék olyan csudák, mint a mult-

kori. A Pesti Hirlapban legalább egész hasonló esudáru olvassuk a következőket:

Az már sokszor megesezt, hogy 2 ember egyet gondolt. De az alábbi eset a ritkaságok közé tartozik. — A klasszikus pedagógiai esodabogarak egyik eleven virága.

A kassai gimnázium igazgatója az idei értesítőben megemlékezik *Szeber Ede* főigazgató iskolai látogatásáról. A rosznyói gimnázium igazgatója pedig szintén az idei értesítőben megemlékezik *Dunay Ferenc* főigazgató iskolai látogatásáról. És milyen esodás véletlen! A két igazgató a két főigazgató látogatását ugyanazon szavakkal írja le:

A rosznyói dícséret.
Első hivatalos látogatásom utolsó napján a nagysága a déleesti órákban értekezletet tartott a tanári karral, melynek tárgyát a tanítás menetére, egyöntettségére, általában pedig az intézet felvirágzására vonatkozó fontos kérdések tüzetes megvitatása képezte. E végülő némely dolgot felvilágosítást kért, másokra viszont a adott, végzetül pedig néhány eszmegazdag gondolatot az oktatás, nevelésügy képet vázolt, egyuttal a tapasztaltak fölötti megelégedésének adott kifejezést. Mire az intézet igazgatója a testületi tagoknak a tanker, kir. főigazgató ur a nagysága iránt táplált szívértelmezt jó kívánatait észinte meleg hangon tolmácsolta. Isten áldásd esd a nagysága közhazsnu működésére s az intézet munkáit es ügyeit továbbra is megtisztelő rokon-szenvébe es kegyes jóvöltába ajánlotta.

Szinyei Gerzson sárospataki akad. tanárt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter a sárospataki agyagipar iskola elnökévé nevezte ki.

Plébánosi vizsgál. *Medvezky Imre* helyi es *Uhrinovicz Sándor* málczei segédlelkészek f. hó 10-én sikerrel tették le a kassai püspöki udvarban egybehívott vizsgáló bizottság előtt a plébánosi vizsgát.

Evangélikus ünnepélyek. Az egyetemes evang. egyházi gyűmintézet jövő vasárnapi közgyűlését megelőzőleg a vendégek tiszteletére szombaton este 7 órakor *Bock „Korona“* szállodájának kávéházi helyiségeiben ismerkedési estély es közös vacsora tartatik. Az estélyen a *Polez József* karmester vezetése alatt álló gyártelepi zenekar fog játszani. A zenekar a nagy számban jelentkező egyházi es a meghívott városi vendégek iránti tiszteletből azok szórakoztatására önként ajánlotta fel szíves közreműködését.

Búr harcos magyar ember. Buza Gyula segédjegyző, ki jelenleg *Visnyey Zoltán* mikóházi körjegyzőnél van alkalmazva, kilenc hónapig vett részt a búrok szabadságharcában az angolok ellen, honnan két sobbal került vissza hazájába.

Arató ünnep *Gróf Karolyi László* radványi uradalmában szép arató ünnepet rendezett f. hó 9-én *Körmeny Odón* uradalmi intéző. Az arató munkások az uradalmi eseléd séggel, cigányzene mellett vonultak fel a radványi kastélyhoz, közepén vitte négy leány vállán az óriási buza koszorut. A grófi család, az ottan időző *gróf Karolyi Sándor*, *gróf Apponyi Lajos* magyarországi udvarnagy es még több mágnás vendégeivel a kastély erkélyén megjelent, mire *Körmeny Odón* uradalmi intéző egy szép beszéddel üdvözölte őket s azután egy arató gazda rövid kis beszéd kíséretében átadta a koszorut a grófi párnak. A gróf es a

grófné ezután a vendégeikkel együtt az aratók közé mentek, mindegyikük kezét fogva beszélgettek; s mint egy 2 óra hosszúig gyönyörködtek a munkások táncmulatságában. A gróf egy tinót süttetett meg es egy hordó radványi bort adott az arató munkásoknak, kik vig cigányzene mellett egész reggelig mulattak a vilgyi pusztán.

Anyagáru beszerzési raktár szövetkezet. A fakeskedők közt létrejött kartell, arra indította az ipartestület elnökségét, hogy anyag áru beszerzési raktár szövetkezetet létesít a szövetkezet mindenmü faanyagon kívül, bőr es vas anyagot is raktáron fog tartani es tagjai részére saját beszerzési árban, mások részére esekély kezelési költsége mellett fogja az anyagot kiszolgáltatni es különösen az iparosokat megakarja menteni a most lábra kapott kizsákmányolástól. A szövetkezet iránt általános az érdeklődés s a kész terv es javaslat, már legközelebb az ipartestületi közgyűlés fog terjesztetni.

Értesítés. A Sátoraljaúj helyi iparostanonczi iskolában a beiratások e hó 17-től naponként d. e. 11—12 óráig az állami iskolai épületben eszközöltetnek. Erről az érdekeltek ez uton is értesítetnek. Sátoraljaúj helyi, 1901. szept. hó 15-én *Felencz Adám* s. k. ip. tan. biz. elnök *Vágo Gyula* s. k. ip. tan. isk. igazgató.

A vigéc üzemek ellen. A kassai kereskedelmi es iparkamara 6136. sz. a. a következő átiratot intézte vármegyének alispánjához: azon nemes, hazafias intenció, mely a törvényhozást az 1900. évi XXV. t.-ez, alkotmányát vezette, hogy a hazai iparnak es kereskedelemnek különösen vidéki tagjai az osztrák vándorügynökök, kereskedelmi utazók, ügynökök romboló versenyével szemben megvédje, csak akkor fog valósulni ha az idézett törvény es az ennek végrehajtása tárgyában kibocsátott f. é. 27.483. számú keresk. miniszteri rendelet üdörös intézkedéseinek fogamatosítására hivatott iparhatóságok legnagyobb erőlyvel járnak el es az osztrák vigécnek sákhada ellen valóságos író háborút folytatnak. Különösen az idézett törvény 1. §-ának 2. bekezdésében az iparshoz vagy kereskedőhöz közvetlenül intézett egyes megrendelésekre vonatkozólag megállapított kivétel oly kibuvó ajtó, mely laza kezelés mellett lehetővé teszi a lelketlen idegemek, hogy a törvény korlátozó intézkedéseitől alól kivonja magát es fityeg hányjon a magyar törvénynek es folytatja a hazai ipar es kereskedelem megrontására vezető üzemelt. Miután a hozzánk érkezet panaszokból kiderült, hogy kerületünk számos helyén az osztrák ügynöksereg zavartalanul folytatja iparszerűen gyűjtött megrendelési felhívások alapján a házról házra való megbízás gyűjtést, mintha ezt tiltó törvény nem is léteznék, hivatalos tisztelettel kérjük a tekintetes alispáni hivatalt, sziveskedjék az I. fokú iparhatóságokat sürgösen utasítani, hogy az 1900. évi XXV. t.-eiket es a végrehajtási rendeletet, különösen ez utóbbinak 4-ik §-át a legszigorubbán végrehajtsák, es esetleg a községi előjáróságok ügybuzgó közreműködésének igénybevétele mellett úgy az osztrák, mint a fővárosi vigéc törvényellenes üzemelt vas erőlyvel es drákói szigorral megszüntessék. Van szerencsénk a végrehajtási rendeletről, alatt ötven példányt a tekintetes alispáni hivatalnak rendelkezésére bocsátani oly célból, hogy azokkal az iparhatóságokat ellátni sziveskedjék. Kassa, 1901. évi augusztus 30. *Szakmáry* elnök, *Deil* titkár.

KÖZGAZDASÁG.

* Gyümölcsészeti es általános kertészeti kiállítás Kassán. Abauj-Torna vármegye gazdasági egyesülete Bor-

sod-, Sáros-, Szepes- es Zemplénvármegyék gazdasági egyesületeivel karöltve Kassán, az 1901. évi október hó 12. 13. es 14. napján a Schalkház szálloda dísztermében es annak mellékhelyiségeiben gyümölcsésárral es szakfeladásokkal egybekapcsolott gyümölcs es általános kertészeti kiállítást rendez.

Tudni valók:

1. A kiállítás anyagát képezheti: a) a gyümölcskertészet bármü terméke, tehát szőlő, körte, szilva, barack, som, dió, mogyoró stb. természetes minőségben, avagy konzerválva; b) a díszkertészet köréből hideg es melegházi s szabadbeli élőnövények, esokrok, koszorúk, kerti tervek;

c) a konyhakertészetnek étkezésre használható mindenmü terméke természetes minőségben avagy konzerválva;

d) gyümölcsbor, pl. almabor, körtebor, ribizikebor, cseresznyebor;

e) háskola termék, pl. fáska, mohaba esomagolva es pusztá gyökérszettel;

f) a szőlészet, gyümölcs- es kertészet körébe tartozó eszköz, szerszám es gép, továbbá díszkertészeti felszerelés;

g) oly vegyipari termék, mely a szőlészetben, gyümölcs- es konyhakertekben nyer felhasználást, pl. műtrágya, permetező anyag stb.;

h) a gyümölcsészet, kertészet es szőlészetre vonatkozó szakirodalom terméke.

2. Kiállítók lehetnek: a gyümölcs- es konyhakertészet bármü termékével Abauj-Torna, Borsod-, Sáros-, Szepes- es Zemplénvármegyék gazdasági egyesületeinek küldendő be-, kertészei es szőlészei, a díszkertészet termékeivel, kerti eszközökkel, szerszámokkal, gépekkel díszkertészeti felszerelésekkel es a kertészetben használndó vegyi termékekkel, továbbá szakirodalmi termékekkel — tekintet nélkül az illetőségre — bárki is.

3. A kiállítandó tárgyak bejelentése. A kiállítani szándékoló tárgyak bejelentésére a meghívó tulsó lapján foglalt rovatolás szolgál, mely levágyva legközelebb szeptember hó 25-ig az Abauj-Torna, Borsod-, Sáros-, Szepes- es Zemplénvármegyei gazdasági egyesületnek küldendő be.

4. A tárgyak beküldése. Minden kiállítási tárgy gondosan esomagolva s a esomag külsején az egyesület által adandó címlappal ellátva bérmentve küldendő be legközelebb október hó 10-ig.

Kívánatos, ha a kiállító a beküldendő termékhez fél liter feltalajt es altalajt is mellékelnek, mely a gyümölcs es zöldség elbírlásánál támpontul fog szolgálni.

A kiállításra szánt gyümölcsből fajokint öt darabnál, aszalványokból egy liternél, szőlőből fajokint öt fürtnél, konyhakerti termelvényekből három darabnál, befőttekből szeszekből es szirupokból fél liternél kevesebb ki nem állítható.

5. Térdij. A kiállításra küldendő tárgyakért térdij nem fizetendő.

6. A tárgyak kiesomagolása, elrendezése es visszaküldése. A kiállításra küldött tárgyak kiesomagolását es elrendezését, valamint a kiállítás bezárásával a tárgyak elszállítását a kiállító fél maga eszközölheti, de ezt kívánatra a rendezőbizottság is teljesíti, megjegyezvön, hogy a besomagolásnál felmerülő költségek megtérítendők.

7. Intézkedések a kiállított tárgyak fölél. A kiállításra minta gyanánt beküldött gyümölcsök es friss zöldségek kiállítás berokesztése után a kiállítási alap javára elárveroztetnek: — egyéb tárgyak csak az esetben, ha a kiállító azok visszaszállítása iránt a kiállítás berokesztése után 2 napig sem intézkedett.

8. Eladás es vétel. A kiállított tárgyak s illetve ezek, mint minták alapján a kiállítási iroda eladások közvetítésére is vállalkozik, e végülő az eladni szándékozónak az eladó mennyiséget, az eladási árt s a feladási vasuti állomást is be kell jelenteniök. A kiállítási iroda közvetítésével eladott áruk eladási árából eladó 5 százalékot tartozik a kiállítási irodának lefizetni.

9. Kiténtetések. A kiállító az egyes csoportokra külön-külön megállapított bírálati szabályzat értelmében kiténtetéseben fognak részesítenni. A kiténtetéseket: díszoklevél, arany- ezüst- es bronzérem es pénzbeli jutalom.

A KRONDORFI A LEGJOBB NYALKAOLDÓ GYÖGYVIZ.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

1889. évi saját termésü valódi hegyaljai
szamorodni es asszú bort
üve genkint is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 fil. Asszú 6 K. Asszú finomabb 10 K. literenkint.

Lövy Adolf,
könyvkereskedő S.-A.-Ujhely.

Saját készítményü
kovácsolt vashól való s több kiállításon kitüntetett

BORSAJTÓK

kaphatók *KÖTTIS LÁSZLÓNÁL* Sátoraljaúj helyben
Valamennyi kipróbált készítmény, mely a legerősebb nyomásnak is ellentáll.

A törkölyt egy darabban adja ki.

A musthoz olaj nem kerül.

Egyszerü szerkezeténél s olcsóságánál fogva is ajánlható.